

Sygn. akt VIII C 320/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

15 kwietnia 2016

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w VIII. Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie 15 kwietnia 2016 we W.

sprawy z powództwa E. (...) z siedzibą w P.

przeciwko S. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego S. M. na rzecz strony powodowej E. (...) z siedzibą w P. kwotę 208,19 zł (dwieście osiem złotych dziewiętnaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 05 listopada 2014 do dnia zapłaty;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 6 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 320/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 05 listopada 2014 do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydziału Cywilnego strona powodowa E. (...) z siedzibą w P. wniosła o zasądzenie od pozwanego S. M. kwoty 1.056,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że 30 maja 2011 zawarła z pozwanym umowę nr (...), której przedmiotem było udzielenie pożyczki oraz świadczenie usługi obsługi pożyczki w domu pozwanego. Wysokość pożyczki wynosiła 1.487,85 zł, oprocentowanie 67,64 zł, koszt obsługi w domu klienta w wysokości 527,01 zł. Łącznie zobowiązanie wynosiło 2.082,50 zł, a pozwany zobowiązany był je spłacać w 25 tygodniowych, równych ratach, każda w wysokości 83,30 zł. Termin wymagalności umowy upłynął 21 listopada 2011. Z powodu opóźnień w spłatach, powód zgodnie z postanowieniami umowy naliczył pozwanemu odsetki za opóźnienie w wysokości 405,80 zł. Pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 1.432 zł, w tym 1.423,80 zł z tytułu pożyczki i 8,20 zł tytułem odsetek za opóźnienie. Z uwagi na dalszy brak spłaty zadłużenia powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z 22 sierpnia 2014, wypowiadając pozwanemu umowę i wzywając go do spłaty pozostałej kwoty zadłużenia. Pozwany nie uregulował wymagalnych należności, które na dzień wniesienia pozwu wynoszą 658,70 zł tytułem pożyczki oraz 397,60 zł tytułem odsetek za opóźnienie.

Nakazem zapłaty wydanym 27 listopada 2014 przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w postępowaniu upominawczym orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu (k. 4).

Pozwany S. M. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów sądowych na jego rzecz (k. 6).

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany wskazał, że wbrew twierdzeniom strony powodowej oraz zapisom umowy odnośnie wskazanych wysokości kwot i sposobu obsługi pożyczki wystąpiły różnice. Kwota pożyczki w ocenie pozwanego wynosiła 1.300 zł, nie zaś 1.487,50 zł, a obsługa pożyczki w domu powoda nie miała miejsca, gdyż pozwany dokonywał wpłat osobiście, bezpośrednio u przedstawiciela i w miejscu przez niego wskazanym. Nadto spłata pożyczki zgodnie z umową miała odbywać się w 25 tygodniowych odstępach, w rzeczywistości jednak już w dniu podpisania umowy przedstawiciel powoda pomniejszył wypłatę pożyczki o trzy raty, wskutek czego pozwany otrzymał w rzeczywistości kwotę 1.050 zł. Na dzień wymagalności pozwany wpłacił na rzecz strony powodowej kwotę 1.432 zł, co w przekonaniu pozwanego stanowi sumę o 132 zł wyższą niż wynosi faktyczne zobowiązanie.

W piśmie z 29 czerwca 2015 strona powodowa podniosła, że przedstawiciel strony powodowej odbywał wizyty w domu pozwanego zgodnie z ustalonymi terminami. Pozwany potwierdził odebranie łącznie 1.300 zł, złożył oświadczenie, że zawarł umowę pożyczki świadomie i otrzymał kwotę do wypłaty w całości. Strona powodowa zaprzeczyła, aby jej przedstawiciel potrącił samodzielnie jakiegokolwiek kwoty z tytułu umowy (k. 41)

W piśmie procesowym z 31 marca 2016 pozwany wskazał, że nigdy nie otrzymał pisma z wypowiedzeniem umowy, a w załączonym przez powoda potwierdzeniu odbioru przesyłki widnieje podpis osoby, która nie mieszka i nigdy nie przebywała ani na stałe, ani tymczasowo pod adresem pozwanego, to jest ul. (...). Osoba ta nie jest w jakikolwiek sposób związana z pozwanym (k. 63).

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

Strona powodowa 30 maja 2011 zawarła z pozwanym S. M. umowę pożyczki, zgodnie z treścią której, pożyczkodawca udzielił pożyczki w wysokości 1.487,85 zł, na którą składają się: ubezpieczenie 117 zł, opłata przygotowawcza 70,85 zł oraz 1.300 zł kwota do wypłaty, w tym 1.000 zł zasilenia na kartę. Nadto naliczona została opłata za usługę obsługi pożyczki w domu w wysokości 567,60 zł. Oprocentowanie ustalono w wysokości 18 %, to jest w kwocie 67,64 zł.

Zgodnie z umową pożyczkobiorca zobowiązał się zapłacić składkę ubezpieczeniową oraz opłatę przygotowawczą w chwili zawarcia umowy.

Pozostałą kwotę zobowiązania pożyczkobiorca zobowiązał się spłacać w 25 tygodniowych ratach, po 83,30 zł.

Wysokość odsetek za opóźnienie w spłacie poszczególnych rat, określona w punkcie 12 umowy, wynosiła czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym.

Termin wymagalności umowy upłynął 21 listopada 2011.

[**dowody:** wniosek o pożyczkę k. 42-43v.,

umowa pożyczki z 30.05.2011 k. 20-20v.]

Zgodnie z regulaminem pożyczek gotówkowych strony powodowej, opcja obsługi pożyczki w domu jest metodą obsługi pożyczki w domu, do wyboru przez pożyczkobiorcę, polegającą na spłacie rat pożyczki poprzez odbiór przez przedstawiciela spłacanych przez pożyczkobiorcę rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Opłata za obsługę pożyczki w domu jest pobierana w przypadku wyboru przez Pożyczkobiorcę opcji obsługi pożyczki w domu oraz jej wykonania.

Wybrana przez pozwanego opcja obsługi pożyczki w domu pozwanego nie była przez stronę powodową wykonywana. Pozwany dokonywał wpłat osobiście, bezpośrednio u przedstawiciela i w miejscu przez niego wskazanym.

[**dowody:** regulamin pożyczek gotówkowych k. 32-32v.,

przesłuchanie pozwanego S. M., protokół elektroniczny z 06 sierpnia 2015]

Pozwany zaprzestał spłacać zobowiązania wynikające z umowy pożyczki.

Z tego powodu, pismem z 22 sierpnia 2014 strona powodowa wypowiedziała umowę pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia. Jako należność z tytułu umowy pożyczki wskazano 658,70 zł, odsetki za opóźnienie naliczone na 22 sierpnia 2014 w wysokości 377,09 zł, co daje łączną należność 1.035,79 zł.

Pozwany S. M. zapłacił łącznie na poczet należności wynikających z zawartej umowy pożyczki kwotę 1.432 zł, w tym kwota 1.423,80 zł została zaliczona na poczet pożyczki i 8,20 zł tytułem odsetek z opóźnienie.

[**dowody:** wypowiedzenie umowy z 22 sierpnia 2014 wraz z potwierdzeniem odbioru k. 21-22,

historia spłat k. 44 - 48,

karta spłat k. 49,

przesłuchanie pozwanego S. M., protokół elektroniczny z 06 sierpnia 2015]

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

W niniejszym postępowaniu bezspornym jest, że strony łączył stosunek zobowiązaniowy na mocy umowy pożyczki nr (...). Sporna natomiast pozostaje wysokość zobowiązania pozostałego do spłaty, bowiem pozwany twierdzi, iż spłacił zobowiązanie w całości, natomiast strona powodowa pozwem w niniejszej sprawie domaga się od pozwanego zapłaty z tego tytułu kwoty 1.056,30 zł, na którą składa się kwota 658,70 zł tytułem pożyczki oraz kwota 397,60 zł tytułem umownych odsetek za opóźnienie.

Na wstępie wskazać należy, że do zawartej pomiędzy stronami umowy pożyczki gotówkowej oprócz przepisów kodeksu cywilnego, zastosowanie mają przepisy ustawy o kredycie konsumenckim z 20 lipca 2001, a to z uwagi na datę zawarcia umowy (30 maja 2011). Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 powołanej ustawy przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swej działalności, zwany dalej „kredytodawcą”, udziela lub daje przyrzeczenia udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. Zaś zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 2 za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy konsumentem jest osoba fizyczna, która zawiera umowę z przedsiębiorcą w celu bezpośrednio niezwiązanym z działalnością gospodarczą. Bezsprzecznie więc do zawartej przez strony umowy pożyczki zastosowanie ma wskazana wyżej ustawa.

Jak wynika z przedłożonych przez strony dokumentów w postaci wniosku o pożyczkę i umowy pożyczki, strona powodowa udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 1.487,85 zł (kwota do wypłaty 1.300 zł, 117 zł tytułem składki na ubezpieczenie oraz 70,85 zł tytułem opłaty przygotowawczej). Na wyliczoną na podstawie zawartej umowy pożyczki łączną sumę zobowiązania składała się także kwota 67,64 zł tytułem oprocentowania według stawki 18% rocznie oraz opłata za obsługę pożyczki w domu w kwocie 567,60 zł.

Zaznaczenia w tym miejscu wymaga, że w myśl art. 7 powołanej ustawy o kredycie konsumenckim całkowity koszt kredytu oznacza wszystkie koszty wraz z odsetkami i innymi opłatami i prowizjami, które konsument jest zobowiązany zapłacić za kredyt, z wyjątkiem kosztów m.in. ustanowienia, zmiany oraz związanych z wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczenia, z wyjątkiem kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu – wraz z oprocentowaniem i pozostałymi kosztami – na wypadek śmierci, inwalidztwa, choroby lub bezrobocia konsumenta. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 7a tej ustawy łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt

konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4), nie może przekroczyć 5 % kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanego należności tytułem niespłaconej pożyczki, ocenie Sądu podlegała więc zasadność przedstawionego przez stronę powodową wyliczenia dochodzonej kwoty.

Wbrew twierdzeniom pozwanego, z treści umowy pożyczki jednoznacznie wynika, iż pomimo, że faktycznie pozwanemu została wypłacona kwota 1.300 zł, to kwota pożyczki wyniosła 1.487,85 zł. Kwota pożyczki obejmowała bowiem również koszty ubezpieczenia i opłaty przygotowawczej, które zostały potrącone. Przy tym zgodzić się należy z poglądem wyrażonym w doktrynie, iż kwotą, od której należy obliczać 5%, o czym mowa w powołanej regulacji, jest kwota kredytu brutto, obejmująca również prowizję i opłatę przygotowawczą. Tym samym łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem przedmiotowej umowy nie mogła przekroczyć kwoty 74,40 zł (1.487,85 zł x 5 %).

W konsekwencji powyższego, naliczona przez stronę powodową opłata za usługę obsługi pożyczki w domu przekracza limit przewidziany przepisami ustawy (vide art. 7a ustawy). Opłata ta, jako koszt poniesiony przez pożyczkobiorcę tytułem opłat, prowizji i innych kosztów, podlega zatem obniżeniu do limitu z art. 7a ustawy z mocy art. 58 § 3 k.c. regulującego skutki nieważnej czynności prawnej, która jest sprzeczna z prawem. Art. 58 § 3 k.c. stanowi bowiem, że jeżeli nieważnością dotknięta jest tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części.

Tym samym naliczona w umowie pożyczki kwota 567,60 zł tytułem opłaty za usługę obsługi pożyczki w domu nie mogła być uwzględniona w wysokości wskazanej w pozwie, to jest 527,01 zł. Strona powodowa uprawniona była bowiem do naliczenia maksymalnie 74,40 zł tytułem opłaty za tę usługę.

Jednocześnie, rozpatrując żądanie strony powodowej Sąd miał na względzie, iż zgodnie z regulaminem pożyczek gotówkowych strony powodowej, opcja obsługi pożyczki w domu jest metodą obsługi pożyczki w domu, do wyboru przez pożyczkobiorcę, polegającą na spłacie rat pożyczki poprzez odbiór przez przedstawiciela spłacanych przez pożyczkobiorcę rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy. Natomiast opłata za obsługę pożyczki w domu jest pobierana w przypadku wyboru przez Pożyczkobiorcę opcji obsługi pożyczki w domu oraz jej wykonania.

Tymczasem, jak wynika z przesłuchania pozwanego, wybrana przez niego opcja obsługi pożyczki w domu pozwanego nie była przez stronę powodową wykonywana. Wbrew głośnym twierdzeniom strony powodowej przedstawiciel strony powodowej nie odbywał wizyty w domu pozwanego. Jak wyjaśnił pozwany dokonywał on wpłat osobiście, bezpośrednio u przedstawiciela i w miejscu przez niego wskazanym. Tym samym, wobec nie wykonania przez stronę powodową usługi obsługi pożyczki w domu pozwanego, brak było podstaw do pobrania od pozwanego opłaty za tę usługę, co wynika wprost z postanowień regulaminu pożyczek gotówkowych strony powodowej.

W konsekwencji powyższego ustalić należało, iż wysokość zobowiązania pozwanego z tytułu zawartej ze stroną powodową umowy pożyczki wynosiła 1.555,49 zł, na którą to kwotę składały się wypłacona kwota pożyczki 1.300 zł, 117 zł za ubezpieczenie, 70,85 zł opłaty przygotowawczej oraz oprocentowanie w wysokości 67,64 zł. Jako, że bezspornym jest, iż tytułem spłaty pożyczki pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 1.423,80 zł, zatem pozostawał w opóźnieniu z zapłatą kwoty 131,69 zł (1.555,49 zł – 1.423,80 zł) od 22 listopada 2011, to jest od dnia następnego po terminie wymagalności umowy. Zgodnie z umową wiążącą strony, od kwoty 131,69 zł należą się stronie powodowej odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczone od 22 listopada 2011 do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu (04 listopada 2014). Odsetki te za wskazany wyżej okres wyniosły łącznie 76,50 zł. Tym samym pozwany ma obowiązek zapłacić stronie powodowej kwotę 208,19 zł (131,69 zł + 76,50 zł) i tym zakresie żądanie strony powodowej jako uzasadnione podlegało uwzględnieniu, co znalazło odzwierciedlenie w punkcie I. sentencji wyroku. Z powołanych przyczyn dalej idące żądanie polegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie II. sentencji wyroku.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej kwoty Sąd orzekł zgodnie z żądaniem strony powodowej od dnia wniesienia pozwu (05 listopada 2014) do dnia zapłaty w oparciu o dyspozycję art. 481 k.c. w związku z art. 482 § 1 k.c.

Orzekając o kosztach postępowania w punkcie III. sentencji wyroku Sąd oparł się na normie art. 100 zd.1 k.p.c. która stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Strona powodowa utrzymała swoje żądanie w 20 %, w takim też stosunku sprawę przegrał pozwany. Do kosztów procesu po stronie powodowej należy 30 zł opłaty od pozwu, zaś pozwany nie poniósł żadnych kosztów, zatem pozwany winien zwrócić stronie powodowej kwotę 6 zł kosztów procesu (20% x 30 zł).